ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 13
Архівний № 1029

Управління СБУ
по Сумській області

фильтрационное

ДЕЛО № 14822

Бельмас

Анна

Ермиловна

Начато: 15 февраля 1947 г.

Окончено: 22 сентября 1955 г.

На 1 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 13
Архівний № 1029

гати труднощі. Путивляни одержали дуже мало нових деталей, зате вони освоїли реставрацію і виготовлення більше 80 номенклатур дефіцитних запасних частин.

Керівникам, спеціалістам і трактористам багатьох МТС можна закинути серйозний докір за повільну і недоброякісну підготовку машин до весни. В IV кварталі 1944 року Сумська область була в числі передовиків Всесоюзного соціалістичного змагання на ремонті машинно-тракторного парку. В січні і лютому МТС Сумщини послабили темпи, і по області відремонтовано тільки 60 процентів тракторів.

Чому ж це сталося?

В багатьох місцях занедбали політвиховну роботу серед трактористів і ремонтників, проявляють байдужість до питань організації праці. Далеко не скрізь керівники МТС спрямовують творчу ініціативу робітників на подолання труднощів. Чекаючи на привозні частини, вони не організовують виготовлення нових і реставрації зношених деталей. А звідси—зрив графіка виходу машин з ремонту, графіка, що повинен бути суворим законом в житті кожної майстерні.

Тернівська МТС (Улянівський район) має добру технічну базу. Вона мала змогу вже завершити ремонт, проте до цього часу відремонтувала лише третину своїх тракторів. Справа в тому, що директор машинно-тракторної станції т. Стрілець і ст. механік т. Макаренко не забезпечили безперебійної круглодобової роботи вер-

машин. У Тернівській МТС не тільки зривають плани, але й випускають такі трактори, що їх доводиться вдруге ремонтувати. В кожному з п'яти «відремонтованих» тракторів В-Писарівської МТС виявлено по 10 серйозних дефектів.

Керівники МТС, що випускають з майстерень непридатні до роботи машини, роблять злочин перед державою. Не випадково директора В-Писарівської МТС т. Яковлева знято саме за такі дії з роботи, а ст. механіку т. Несвіту оголошено догану.

Раднарком УРСР і ЦК КП(б)У в постанові «Про хід ремонту тракторів та сільськогосподарських машин до польових робіт 1945 року» вимагають від керівників районних партійних і радянських організацій посилити своє керівництво справою ремонту. В першу чергу з цього повинні зробити для себе висновки керівники Улянівського, Шостинського, Шалигінського, Червоного районів, керівники ряду МТС, які незадовільним ремонтом тракторів ставлять під загрозу долю майбутнього урожаю.

Хліб—це могутня зброя в боротьбі проти ворога. Хліб потрібний нашій Червоній Армії так само, як гармати, танки, літаки. Пам'ятаючи про це, працівники МТС повинні потроїти свої трудові зусилля. Ніякого перепочинку і заспокоєння в цей гарячий передвесняний період, коли на ремонті тракторів і сільськогосподарських машин закладаються основи майбутнього врожаю!

Про забезпечення сім'ї загинулого на фронті генерала армії Черняховського Івана Даниловича

Рада Народних Комісарів Союзу РСР **постановила:**

1. Видати одночасну допомогу в розмірі 125 тисяч крб. сім'ї товариша Черняховського І. Д., яка складається: з дружини Черняховської Анастасії Григорівни, дочки Неоніли і сина Олега.

2. Призначити персональну пенсію сім'ї товариша Черняховського І. Д. в такому розмірі: дружині Черняховській А. Г. — дві тисячі карбованців на місяць довічно, дочці Неонілі і сину Олегу по 1 тисячі карбованців на місяць до закінчення ними освіти.

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 18 лютого

Протягом 18 лютого на південь від **Кенігсберга** наші війська продовжували бої по знищенню **Східно Пруського** угруповання німців і оволоділи населеними пунктами **Робіттен, Галлінген, Оршен, Вільденхоф, Буххольц, Лайс, Лянгвальде.**

В районі **Грудзяндз (Грауденц)** наші війська, наступаючи на південь вздовж східного берега Вісли, завершили оточення гарнізону противника, який оборонявся в місті **Грудзяндз (Грауденц)**, і зайняли при цьому населені пункти **Гросс-Дрейс, Круш, Монтау, Гросс-Зіпсау, Варлюбін.**

В **Помераніі** на південь і південний схід від міста **Штаргард** наші війська успішно відбили атаки піхоти і танків противника. Одночасно в лісах на північ від **Шнайдемюль** наші війська ліквідували ще одну оточену групу противника, захопивши при цьому в полон біля 2.000 німецьких солдатів і офіцерів, в тому числі начальника інженерної служби шнайдемюльського гарнізону полковника Курхауп.

В **Брауденбурзі** на південь від міста **Шверін** нашими військами в свій час був блокований тривалий опорний пункт укріпленого району німців, який складався із 30 залізобетонних оборонних споруджень. Після тривалої облоги і дії вогню артилерії великої потужності гарнізон цього опорного пункту капітулював, при цьому нашими військами взято в полон 1.245 німецьких солдатів і офіцерів і захоплені такі трофеї: гармат—48, мінометів — 25, вогнеметів—15, кулеметів—230, карабінів—800, автомашин —40, причіплювачів—338.

В **Познані** продожувались бої по знищенню гарнізону противника, який удержував Цитадель.

В **Сілезії** наші війська з боєм оволоділи містами **Заган** і **Наумбург.**

На південний захід і південь від міста **Бреслау (Бреславль)** наші війська, в результаті наступальних боїв, зайняли населені пункти **Ландау, Бейлау, Капсдорф, Гросс - Зегевіц, Трошдорф, Дуквіц, Ясвіц, Клайн-Тінц, Дюрр Хартау, Тіфенсе, Пудігау.** Одночасно продовжувались бої по знищенню оточеного угруповання противника в місті **Бреслау.**

На північному березі **Дунаю,** на схід від **Комарно,** наші війська продовжували відбивати атаки великих сил піхоти і танків противника. В боях за 17 лютого в цьому районі підбито і знищено 43 німецьких танки.

На інших ділянках фронту—шукання розвідників і в ряді пунктів бої місцевого значення.

За 17 лютого на всіх фронтах підбито і знищено 115 німецьких танків. В повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 88 літаків противника.

но 42 теми, 15 з них обговорено на семінарі. Тематика і зміст цих лекцій відповідають всім вимогам. Значне місце займають лекції по історії ВКП(б), філософії. Читаються вони диференційовано, враховуючи рівень політичного розвитку аудиторії —інтелігенції, робітників, домогосподарок. Краще проти інших організовано лекційну роботу в Роменському районі.

Працівники відділів пропаганди і агітації повинні завжди пам'ятати вказівки В. І. Леніна про те, що якість лекцій визначається, перш за все, складом лекторів, їх підготовкою. Отже, завдання відділів—повсякденно допомагати лекторам, піклуватися про збагачення їх теоретичних знань, контролювати й

...ликим Сталіним. Завдання партійних організацій—невпинно розгортати пропаганду марксизму-ленінізму, забезпечити високий ідейно-теоретичний рівень лекцій.

Т. Сироп'ятова,
лектор Сумського обкому КП(б)У.

...клубу і хати-читальні стоять без вікон. Без підлог і вікон хати-читальні в с. Сем'янівці, в с. Коханівці.

З великими перебоями працює не більше трьох хат-читалень. В Карабутівській хаті-читальні, де завідуюча Зінаїда Кайпара, організовують лекції, читають відвідувачам зведення Радянського Інформбюро, іноді тут бувають газети. В Шпо-

...да бюро розглянуло питання про підготовку до зими райклубу. В обох випадках ухвалили великі рішення, якими зокрема зобов'язували голову виконкому райради т. Крупського добитися своєчасного забезпечення клубів і хат-читалень паливом. Але рішення так і залишилися рішеннями.

М. Чепурний.

Земля і всесвіт

Поверхня землі здається нам плоскою, і багато хто думає, що вона така і в дійсності. Але зір обманює нас. Це пояснюється тим, що людина, порівнюючи з землею, дуже мала і може бачити лише її невелику частину.

Серед моря і на рівнині поверхня землі здається нам плоскістю, обмеженою горизонтом. Тому, скільки б ми не посувались в одному і тому ж напрямку, перед нами буде все та ж лінія горизонту. Але човен рибалки, що віддаляється, здається досягає цієї лінії горизонту. І ось тоді відбувається цікаве явище: човен опускається кудись униз, що дуже добре видно в хороший бінокль. Спочатку за лінію горизонту ховається корпус човна, потім поступово занурюється в воду парус і, нарешті, ховається з очей верхівка щогли. Отже, поверхня моря за лінією горизонту відходить униз, і тільки тому човен ховається з наших очей. Але коли б ми на цей момент піднялися високо вгору, наприклад на повітряній кулі, то побачили б знову човен, а лінія горизонту відсунулась би далі.

Це явище, яке повторюється всюди на поверхні землі, свідчить про те, що Земля має форму кулі, ізольованої в просторі. Справді, 425 років тому мореплавателю Магеллану вдалось об'їхати навколо земної кулі, направляючись весь час на захід. Після того, як переконались, що Земля — куля, існувала не одна помилка. Люди вважали Землю центром усього світу, а Сонце, Місяць і зірки лише невеликими «світилами». Але коли був добре вивчений рух світил і вдалось глибше заглянути в простір, від цієї думки також довелось відмовитись.

Сонце сходить на сході і заходить на заході. Те ж відбувається і з кожною зіркою. В північній же частині неба зірки, близькі до Полярної зірки, не сходять і не заходять, а обертаються навколо однієї точки—полюса світу. При цьому їх взаємне розміщення не міняється. Вигляд сузір'я залишається однаковий. Значить, все відбувається так, ніби небо обертається навколо уявлюваної осі. Стародавні спостерігачі тому і думали, що небо являє собою тверду сферу, яка разом з прикріпленими до неї світилами, обертається навколо Землі. Наша Земля здавалась їм такою величезною, що вони, цілком природно, вважали її нерухомою. І лише в XVI віці вчений Коперник взяв це під сумнів. Адже і людині, що сидить у колисці-каруселі, здається, що прийшов в рух майдан з будинками! Можливо і обертання світил лише здається, а насправді обертається Земля?!

Коперник став міркувати над цим і переконався, що набагато легше уявити собі земну кулю, яка обертається навколо осі, ніж обертання величезного всесвіту з Сонцем і зірками навколо Землі. Якщо обертається земна куля, то стає зрозумілим, чому нам здається, ніби вся небесна сфера обертається навколо нас, а Сонце сходить і заходить. Коперник на той час не міг ще пояснити, чому повітря не розсівається з поверхні Землі, що обертається. Лише пізніше вчені зрозуміли, що повітря і всі речі беруть участь в рухові земної кулі. Коли б земна куля раптом перестала обертатися, то ми з страшною силою були б відкинуті на схід подібно до того, як падають наперед пасажири трамвайного вагону, що несподівано зупинився.

Після того, як Галілей кинув свій зір у небо з допомогою винайденої ним зорової труби, люди переконались у правдивості думки Коперніка. Небесні «світила» виявилися величезними світовими тілами, віддаленими від нас на колосальну віддаль. В світовому просторі учені почали відкривати нові планети. Виявилось, що світлі плями Чумацького шляху являють безліч зірок, невидимих простим оком. На Місяці виявлені високі гори, що відкидають від себе довгі тіні. На Марсі знайшли шапки полярних снігів і великі заглибини, названі морями. Поверхня Юпітера і Венери виявилась вкритою густими хмарами. Але найдивніше відкриття зробили при вивченні планети Сатурн: навколо неї побачили широке світне кільце, яке ніде не торкалось до тіла самої планети. Це кільце складається з сили невеликих тіл—метеоритів, що обертаються подібно спутникам, навколо Сатурна. Стало зрозуміло, що неправильно припускати, ніби весь цей величезний всесвіт обертається навколо земної кулі. А якщо визнати, що обертається земна куля, тоді всі явища стають зрозумілими.

Так Коперник пояснив добове обертання світил.

Важче було відгадати суть річного переміщення Сонця серед зірок і складні мандрування планет по небу. Ще стародавні греки узнали, що Сонце протягом року рухається по небу, переходячи з одного сузір'я в друге в напрямку з заходу на схід. При цьому воно затьмарює своїм світлом зірки, що лежать на його шляху.

Планети також не залишались в одному і тому ж сузір'ї, а переходили з одного в інше, описуючи на небі повне коло. Але переміщення їх із заходу на схід не було безперервним: часом планета зупинялась і починала рухатись назад. Потім, зробивши петлю, вона знову з ще більшою швидкістю продовжувала свій шлях на схід.

Петльовидний рух планет Коперник пояснив тим, що Земля і всі планети обертаються навколо Сонця. Такий рух планет, як думав Коперник, являв собою тільки уявне переміщен-

Протокол допроса

1947г. 12 февраля с. Л-Долина

Я, начальник Л-Долинского РО НКГБ майор Тимошин сего числа допросил репатриированную из Германии

Свидина Анна Ефимовна, 1923 года рождения, уроженка с. Л-Долина, Л-Долинского района Сумской области, из крестьян-середняков, украинка, гр-ка СССР, беспартийная, образование 7 классов, не судимая, работает в колхозе им. Калиновича рядовой, проживает с. Л-Долина

О даче ложных показаний по ст. 89 ук УССР предупреждена: Свидина

Вопрос: расскажите о своей трудовой деятельности?

Ответ: До войны я все время училась, до 1940г. в с. Л-Долина а с 1940 по 1941г. в Гадяче училась в школе медсестер. Как началась война я вернулась в Л-Долину и работала при немцах в с/хоз. общие на разных работах.

Вопрос: Во время немецкой оккупации вы помогали немцам, допрашивали и как часто вас вызывали в комендатуру?

Ответ: В период оккупации т. е. с 1941 по 1943г. меня в комендатуру никто не вызывал и не допрашивал. Никакой помощи немцам я не оказывала.

Вопрос: Когда, как и при каких обстоятельствах вы уехали в Германию?

Ответ: В 1943г. при мне во время очередной мобилизации я была мобилизована в Германию. Вместе со мной в этот раз были отправлены из колхоза им. Калиновича Глушак Мария Ивановна, Шубко Анна Калиновна, Шубко Мария Ефимовна, Свидина Екатерина Яковлевна и др.

Свидина

Вопрос: Где вы находились и что делали в Германии?

Ответ: В Германии я все время работала у одного хозяина как дом работница дер. Альтмунстенберг в 3х километрах от г. Мариенбурга. Вместе со мной у этого же хозяина по фамилии Нойфельд Гельмуда работали еще семь девушек из Кировоградской области, Кировоградского района с. Шевченко Ляшенко Раиса, Рябчун Татьяна, Дика Анна, Коршун Мария и др.

Вопрос: Вызывали ли вас в полицию или в жандармерию в Германии и по каким делам?

Ответ: Меня лично в полицию и жандармерию не вызывали и никаких дел я с ними не имела. Дику Анну и Ляшенко Раису и Рябчун Таню вызывали и сажали в камеру на сутки за то, что они не выходили на работу, а других вызывов и арестов не было.

Вопрос: Когда и кем вы освобождены из Германии?

Ответ: Освободила нас Красная армия 12 марта 1945 г. После освобождения нас забрали в подсобное хозяйство одной части, название ее не помню, Ленинградского фронта, где я работала по обслуживанию и уходу за коровами. В составе этой части я была до самого возращения на родину, т.е. до 5 ноября 1945 года.

Вопрос: Кого вы знаете из сов. граждан как предателей и изменников родине?

Ответ: Где я была, там никого изменников и предателей не было и я таких людей не знаю.

Вопрос: Расскажите состав вашей семьи?

Ответ: Мать: Свидина ~~Анна Ефимовна~~ Анастасия Степановна 67 л. Свидина

Зачеркнуто Анна Ефимовна верно: Свидина

Муж Бельмас Назар Маркович 1920 г. рожд. уроженец с. Яснопольщины Л-Долинского района, проживает теперь в Л-Долине. Во время аккупации проживал с 1942 г. по 1943 г. в с. Л-Долина, затем был увезен в Германию, а после освобождения с 1945 г. служил в Кр. армии. Демобилизован в 1946 г.

Протокол допроса с моих слов записан верно и мною прочитан Свидина.

Допросил нач. Л-Долинского РОМГБ
майор [signature]

Справка

По учетам Липово-Долинского РОМГБ гр-ка Бельмас Анна Ефимовна 1923 года рождения, уроженка и жительница с. Л-Долина Сумской обл - непроходит

/ Нач. Л-Долинского РОМГБ
майор
В Соловьев / Милашин /

12.02.[illegible]

Справка

5

По учетам Л-Доминского РомвД

Гр-ка Бельмас Нина Ефимовна 1925 г. рожд, уроженка с. Л-Домина не проходит

Нач. Л-Доминского РомвД
Лейтенант [illegible]

УРСР
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
Л-ДОЛИНСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
депутатів трудящих
Л-Долинського району
Сумської області
27/IV - 1946 р.
№ ___
с. Липова-Дол...

Справка характеристика

Дана за гр. Бельмас Анна Юхимовна рожденія 1923 г. виходець із сімї середняків уроженець с. Л. Долини Л. Долинського р-ну Сумської обл. до окупації працювала училась в гр. Ромнах в Технікумі мед-сестер. В час окупації прибула додому в с. Л. Долину гр. Бельмас Анна Юх. працювала на опірованій території с. Л. Долина в загальном дворі № 19 на рядовій роботі та в 1943 р. мобілізована в Германію і прибула додому в 1945 р. і в настоящє время проживає в с. Л. Долині на території К-ну ім. Кагановича працює на рядові в Колгоспі що й свідчить

Голова с. р. [signature]
секретар [signature]

6

„Утверждаю"
Председатель районной
проверочно-фильтрационной
комиссии

сов. секретно

7

Заключение

/по фильтрационному делу/

" " 1947 г. с. Липовая-Долина

Мы члены проверочно-фильтрационной комиссии при Л. Долинском РОМВД рассмотрев фильтрационное дело на репатрированного советского гр-на Бельмас Анна Ефимовна прибывшая к месту постоянного жительства с. Липовая-Долина, Сумской обл. " " 194 г. и найдя, что Бельмас проживала на оккупированной немцами территории и была насильно угнана в Германию
Руководствуясь приказом МВД-МГБ СССР № 00706/0268 от 16/XI-1945 г.

Постановили

Считать гр-ку Бельмас А. Е. проверенной и фильтрационное дело на ни сдать в архив 1-го спецотдела УМВД для хранения и взятия его на оперативный учет

2. Передать фильтрационное дело на гр-ку

. . . . 6 - - - .

Для последующей агентурной разработки.

Члены комиссии:

1. Зам. нач. Л. Долинского РОМВД мл. л-нт [подпись]

2. Нач. Л. Долинского РОМВД майор [подпись]

14822

Архивное

пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в фонде секретного дело-производства со снятием с оперативно-справочного учета проходящего лица.

Пересмотрел _____ (_____)

Согласен:

Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.

п/с (Ревиков)

„ 1X 1955 г.

Народный Комиссариат Внутренних Дел Литовской С.С.Р.

Шилутский уездный отдел Н.К.В.Д.

727

8

Видом на жительство служить не может.

Действительно по "8" XI 1945 г.

9 X 1945 г.

№ 505

Шилута

СПРАВКА.

Дана гр-ну Бельмас Анна Ефимовна

1923 год рождения с составом семьи 1923

Одна

следующему по месту жительства прежнему

Орловская обл.

область Липово-Долинский район р-н Л-Долина пер.

Справка дана ..... на право следования

по месту жительства. По прибытию справку обязан сдать,

в местный орган НКВД.

Нач. Шилутского УО НКВД ЛССР.

капитан [signature]

/Захаров/.

Rennort:	
Rennummer:	
Gültig bis 19	
Name	
Vornamen	
Geburtstag	
Geburtsort	
Beruf	
Unveränderliche Kennzeichen	
Veränderliche Kennzeichen	

Bemerkungen:

A 103 (8.38)

Dienststempel

Lichtbild

Rechter Zeigefinger

Linker Zeigefinger

(Unterschrift des Kennkarteninhabers)

....., den ..... 19.....

Dienststempel

(Ausstellende Behörde)

(Unterschrift des ausfertigenden Beamten)

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 8 листов

(восемь)

9 октября 1992 г.

Должность

Подпись

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 8 аркушів

вісім

«23» 11 1992 р.

Посада охор. фондів

Підпис С. Миськів

20.04.2026

Арт. 1-С-3803-1